

- 22. Πάππια (στίχ. 391, 401, 416, 424, 426, 470, 486, 491).
- 23. Παραγιαλίτης (στίχ. 222, 239, 270).
- 24. Πασιδός (στίχ. 277, 421).
- 25. Παώνα (στίχ. 157), Παώνι (στίχ. 121, 122), Πάωνος (131, 499).
— Παώνι, κοίταξε : Παώνα.
— Πάωνος, κοίταξε : Παώνα.
- 26. Πελαργός (στίχ. 8, 14, 25, 491).
- 27. Πέριδικα (στίχ. 160, 169, 184, 319), Περδίκι (στίχ. 159).
— Περδίκι, κοίταξε : Πέριδικα.
- 28. Περιστέρα (στίχ. 366, 367, 371).
- 29. Πετριτής (στίχ. 5, 190, 194, 407, 477, 491).
- 30. Σκορδουαλός (στίχ. 429, 431, 457, 461, 482, 485, 490), Σκορδουαλός (στίχ. 410, 424, 475).
- 31. Σμυρίλιο (στίχ. 392, 393), Σμυρίλιος (στίχ. 401, 452, 471, 490).
— Σμυρίλιος, κοίταξε : Σμυρίλιο.
- 32. Σπιτζάρι (στίχ. 399).
- 33. Σπουργίτης (στίχ. 410, 428).
- 34. Τρυγώνα (στίχ. 319).
- 35. Φασσόπουλα, τὰ (στίχ. 321).
- 36. Χήνα (στίχ. 96, 103, 319, 497), Χηνάρι (στίχ. 96).
— Χηνάρι, κοίταξε : Χήνα.
- 37. Ώτιδα (στίχ. 33, 34, 45, 53, 419, 491).

Β

Πουλιὰ τῆς Βιεννέζικης παραλλαγῆς.

- Ἀγριόμπουφος, κοίταξε : Μποῦφος.
- 1. Ἄετός (στίχ. 1, 206, 311), Σταυραετός (στίχ. 635).
- 2. Ἀφαιμανός (στίχ. 264, 266, 279, 361).
- 3. Γεράκι (στίχ. 52, 357), Ἰέραξ (στίχ. 359, 366, 390, 642).
- 4. Γέρανος (στίχ. 57, 69).
- 5. Γλάρος (στίχ. 97).
- 6. Ἐφια (στίχ. 127, 132).
- 7. Ζάγανος (στίχ. 643).
— Ἰέραξ, κοίταξε : Γεράκι.
- 8. Καλογραῖα (στίχ. 490).

Κανέναν ἀπὸ σὰς νάρθη γιὰ νὰ τοῦ πῶ, κατόπι
 Ἄν σὲς θὰ μάκοντασε νὰ ἦ ὄχι, ἀποφασίστε.
 Αὐτοὶ μαζί φοιτᾶναι : Ἄ : πᾶν ὁ Κακονούρη.
 Σκίνησε ἕνας διαόλος κι' ἐμείνανε ὅλοι οἱ ἄλλοι.
 Τὸν δὴγὸ μου ἀντάμωσε καὶ τοῦπε : Τί σὲ φέρνει ;
 Νομίζεις, τοῦπε ὁ Δάσκαλος, πὼς ἦθε, Κακονούρη,
 Χωρὶς τὴ θεὰ θέληση καὶ τὴν τύχη προδοῦντα,
 Τὴν προσβολὴν σὰς νὰ φησῶ, τὸ δρόμο μὲ ἐμποδίζεις
 Τὸ θέλουν ἔτσι καὶ φηλά στὸν ἀέρα νὰ δείξω
 Τὴ σκοτεινὴ καὶ δύσκολὴ τὴ στίξαι σὲναν ἄλλον.
 Τὰ λόγια τοῦ Δασκάλου μου τὸν ἔκαμαν νὰ χάση
 Τὴν πρώτη του ἀθάνατη καὶ τοῦπεσε στὰ πόδια
 Ὁ πέρινας καὶ διατάζει νὰ μὴ τὸν πληγώσουν
 Καὶ ὁ δὴγός μου στράφηκε σ' ἐμέ : Ἔσθ, μου εἶπε,
 Πὸ ζαρωμένος κίθεσαι βουβός μες στὴν σκιμαῖαν
 Τοῦ γιφυροῦ, γιὰ ζύγωσε κοντὰ μου δίχως φόβο.
 Ἄμέσως ἐσηκώθηκα καὶ κόντεψα σιμά του.
 Μὰ στὴ στιγμή μαζεύτηκαν μπροστὶ μας οἱ δ' ἀθάλοι
 Κι' ἐγὼ φεβήθηκα μὴ αὐτοὶ τὸ λόγο δὲ βαστάξουν.
 Ἔτσι εἶπα εἰς τὴν νύκτα νὰ βγαίνουμε μὲ φόβο οἱ στρατιῶτες
 Πὸ μὲ συνθήκη ἐβγήκαν ἐπὶ μέσῃ ἀπ' τὴν Καπρόνα
 Μὲ τρομασμένον τι βλέπετε ὄχι τὸν τριγύρω τόπου.
 Τὸ σῶμα μου τὸ κόλλησα στὸν δὴγὸ μου δίπλα
 Κι' ἀπ' τῶν διαβόλων τὴ μερφή δὲ σήκωνα τὰ μάτια,
 Πὸ φοβερὰ φαινόνταν. Ἐπρότειναν ἀμέσως
 Ἐκεῖνοι τὰ ταγματάρια τοῦς κι' ἔλεγε ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου :
 Νὰ τὸν κερφώσω στὰ ψαχνὰ ; Κ' οἱ ἄλλοι τοῦ ἄπαν-
 [τοῦσαν :
 Γιὰ δὲς κατάρσι του την. Μὰ κείνο τὸ δαιμόνιο
 Πὸ ἀκόμη μὲ τὸν δὴγὸ μιλοῦσε, ἀμέσως στρέφει :
 Τὰ χεῖρα κάτου, σύχασε, Κοκκινόμωτρη, τοῦπε.
 Κατόπι μίλησε σὲ μᾶς : Σὲ τοῦτο τὸ γιοφύρι
 Πὸ ἐμπρός δὲ θὰ μπορέσετε νὰ πάτε, γιὰτὶ πέρα

- 9. Καρκατσάνος (στίχ. 227), Καρκαντζᾶς (στίχ. 258), Καρκαντζᾶς (στίχ. 214).
— Καρκαντζᾶς, κοίταξε : Καρκαντσάνος.
— Καρκατσᾶς, κοίταξε : Καρκαντσάνος.
- 10. Κίσσα (στίχ. 316, 320, 345, 361).
- 11. Κίχλα (στίχ. 582, 585, 604, 628).
- 12. Κόρακας (στίχ. 517, 519, 575), Κόραξ (στίχ. 503, 516, 518, 557, 559, 580).
- 13. Κορώνη (στίχ. 405, 414), Κουρούνα (στίχ. 430, 439, 452), Κουρώνη (στίχ. 415).
- 14. Κότζυφος (στίχ. 490).
- 15. Κουκουβάια (στίχ. 469, 495), Κουκουβάς (στίχ. 456, 470, 472).
— Κουκουβάς, κοίταξε : Κουκουβάια.
- 16. Κύκνος (στίχ. 6, 7, 12, 24, 28).
- 17. Λούπης (στίχ. 367, 382, 398, 403), Λούπος (στίχ. 357, 366).
— Λούπος, κοίταξε : Λούπης.
- 18. Μποῦφος (στίχ. 581, 603, 632), Ἀγριόμπουφος (στίχ. 628).
- 19. Ὄρνιθα (στίχ. 226), Ὄρνιθιν (στίχ. 214, 215).
— Ὄρνιθιν, κοίταξε : Ὄρνιθα.
- 20. Ὄρτύκι (στίχ. 458, 461, 469, 501), Ὄρτυκος (στίχ. 472).
— Ὄρτυκος, κοίταξε : Ὄρτύκι.
- 21. Ὄψαφος (στίχ. 490).
- 22. Παραγιαλίτης (στίχ. 264, 280, 309).
— Παών, κοίταξε : Παώνιν.
- 23. Παώνιν (στίχ. 127, 128), Παών (στ. 132).
- 24. Πασιδόνα (στίχ. 316, 320).
- 25. Πελαργός (στίχ. 6, 12, 22).
- 26. Πέριδικα (στίχ. 161, 170, 360), Περδίκιν (στίχ. 160).
- 27. Περιστέρα (στίχ. 516, 517), Περιστέρα (στίχ. 360, 509), Περιστέριν (στίχ. 503, 506, 513).
— Περιστέρα, κοίταξε : Περιστέρα.
— Περιστέριν, κοίταξε : Περιστέρα.
- 28. Πετριτής (στίχ. 642).
- 29. Πουκάνος (στίχ. 30, 40).
- 30. Πουτίκι (στίχ. 160, 170, 208).
- 31. Σπίνος (στίχ. 490).

Κομμένο εἶναι ἐκεῖ βθεῖα τὴν ἐχρη τὴν κκαρά.
 Μὰ ἂν θέλετε μακρύτερα νὰ πάτε, θὰ περᾶτε
 Ἄπ' τὴ σπηλιὰ καὶ παρακί τὸν βράχο θὰ νὰ βρῆτε
 Πὸ ἄν νὰ γίνῃ δρόμος σὰς. Ἀργότερα πέντε ὥρες.
 Ἀπὸ τὴν ὥρα πὸν ἔγουμε, χίλια διακόσια ἐξήντα
 Καὶ εἴη χρόνια πέρασαν πὸν κέπηκεν ὁ δρόμος.
 Θὰ στείλω τὴν κατὰ καὶ καὶ τούτους τοὺς δικούς μου
 Γιὰ νὰ φυλάξῃ μὴ κανεὶ ἀπὸ τὴν πίσσα βγαίνει.
 Πιγαίνετε καὶ σὲς μαζί καὶ δὲ θὰ σὲς περᾶξουν :
 Χαμάρτε, γιὰ τράβα ἐμπρός κι' ἐσὺ Παχνοστιδάτη!
 Αὐτὸς ἀρχίθηκε νὰ λέη, Μουτρώκυλε, κουνήσου.
 Κι' ὁ Ζγουργένης θὰ ὀδηγῆι τοὺς δεῖκα βασιδιτόρους.
 Τὸ Χαμοδράκι ἄς πάη μαζί κι' ὁ Διακολοβιάτης.
 Ὁ Γουρουνᾶρας ὁ Νυχᾶς κι' ὁ Σκυλοδραχνοκρίστης.
 Ὁ Μαρσιᾶκος κι' ὁ μουρλὸς Κακοκκινόμαλλης.
 Φυλάχτε γύρω νὰ μὴ βγοῦν εἰς τὸν ἀπρὸ βρασμένοι
 Κι' αὐτοὺς τοὺς δὲ ἀπειραχτοὺς ὡς πέρα νὰ τοὺς πάτε
 Μὲς τὴν σκιμαῖαν πὸν περνᾶει ἀπάνου ἀπὸ τὴν τρώκλες.
 Ὁμῖναλ τοῦπα, Δάσκαλε, καὶ τ' εἶναι αὐτὸ πὸν βλέπω;
 Δὲν εἶναι λέω, καλύτερα νὰ πάμε μοναχοὶ μας ;
 Γιὰ μὲ δὲ θὰ τὴν ἤθελα μιὰ τέτοια κουστοδία.
 Τὸν δρόμο δὲν τὸν ξέρεις σύ; Κι' ἂν εἶσαι ζῆλος πάντα
 Προσεχτικὸς καὶ φρόνιμος δὲν βλέπεις πὼς τὰ τρίζουν
 Τὰ δόντια καὶ μὲ σουφρωτὰ μᾶς ἀπειλοῦν τὰ φρεσῖα;
 Νὰ μὴ φοβᾶσαι μούπε αὐτὸς, καὶ ἄσε τοὺς νὰ τρίζουν,
 Τὸ κάνουν γιὰ τοὺς δύστυχοὺς πὸν βράζουνα. Οἱ διαβόλοι
 Τὸ δρόμο τοὺς ἐστοίψανε πρὸς τὸ ζεστὸ τὸν ὄχτο,
 Μὰ πρὶν νὰ φύγουν ἐστράξαν τὴ γλῶσσα τοὺς στὰ δόντια
 Στὸν ἀρχηγὸ τοὺς θέλοντας νὰ κάμουνε σημάδι.
 Κι' ἔκαμε αὐτὸς γιὰ σύνθημα τὸν κῶλο του τρουμ-
 [πέττα.

Γ. Σ. ΖΟΥΦΡΕΣ

- Σταυραετός, κοίταξε : Ἄετός.
- 32. Στρουθόπουλα (στίχ. 362).
- 33. Τζικνέας (στίχ. 57, 69).
- 34. Τρυγώνα (στίχ. 406), Τρυγόνιν (στίχ. 97, 371, 405, 414, 443, 454).
— Τρυγόνιν, κοίταξε : Τρυγώνα.
- 35. Φάλκος (στίχ. 643).
- 36. Φάσσα (στίχ. 361).
- 37. Χήνα (στίχ. 98, 107, 125), Χηνάρι (στ. 97).
— Χηνάρι, κοίταξε : Χήνα.
- 37. Ώτιδα (στίχ. 30, 40), Ὄτις (στίχ. 47).
— Ὄτις, κοίταξε : Ὄτιδα.

Στὰ πουλιὰ τῆς Βιεννέζικης παραλλαγῆς ὁ κ. Ἀποστολίδης (!) νομίζει ὅτι πρέπει νὰ προστέσουμε καὶ δὺ ἀλλὰ ἀκόμα, βούργαρο καὶ βλάχο. Στὸς στίχους 488—494 τῆς παραλλαγῆς αὐτῆς ἰσοτύπια λείπει πρὸς τὴν κουκουβάγια :
 καὶ τὴν ἡμέραν κρύβεσαι, τὴν νύκτα πάντα τρέχεις.
 Εἰ δὲ πολλὰς σὲ εὐροῦν πούπετα τὴν ἡμέραν,
 ὄφιροι, σπῖνοι, κότσιφοι καὶ γραῖα καλογραῖα,
 ὡς πόρην εἰς τὰ μάτια σου χαιροῦν νὰ σὲ τυφλόουν.
 Κι ἂν τύχουν ἐκ τὴν Ζαγορᾶν Βουργάροι εἴτε Βλάχοι
 τὸ νὰ σ' ἴδουν ἢ ἀκούσουν σε πολλὰς τὴν φωνὴν σου
 ἐκ τὴν πικριάν τους σφάζονται ὑπάγουν ν' ἀποθάνουν.

Στὶς λέξεις «βουργάροι εἴτε βλάχοι» σημειώνει ὁ κ. Ἀποστολίδης τὰκόλουθα : (1)

«Ὁ ἐκδότης [ὁ Wagner] διὰ κεφαλαίων γραμμάτων ἔγραψε τὸ βουργάροι καὶ βλάχοι ὑπελαβὸν αὐτὰ ὡς ἔθνη, ἐν ᾧ πρᾶγματι ἐνταῦθα πρόκειται περὶ πτηνῶν καὶ βούργαρος μὲν καλεῖται ὁ Μέρωψ (Merops apiaster L.) ὁ κοινῶς καλούμενος Μελισσοουργός, εἰς πλεῖστα δὲ μέρη τῆς Ἑλλάδος Βούλγαρος καὶ Ρουλιάρη. Βλάχος δὲ εἶναι ἡ Embberiza caesia Kretschm, ἥτις εἰς τὰ περίε τῶν Ἀθηνῶν καλεῖται καὶ σήμερον Βλάχος, διότι, κατὰ τὸ λέγειν τῶν χωρικῶν εἶναι πτηνὸν κευτὸν ὡς Βλάχος, ἐπιτρέπον δηλαδὴ εὐκόλως νὰ πλησιάζηται. Ἄδὲν ἔχει ὅμως δικίον ὁ κ. Ἀποστολίδης. Ὁ μακαρίτης ὁ Wagner καλὰ ἔκανε κ' ἔγραψε μὲ κεφαλαῖο γράμμα τίς λέξεις, γιὰτὶ ἀληθινὰ ἔθνη ὀνόματα εἶναι καὶ ὄχι ὀνόματα πουλιῶν. Οἱ Βούλγαροι κ' οἱ Βλάχοι, ἀκόμα δὲ κ' οἱ Ρωμοὶ πολλῶν μερῶν τῆς Ἑλληνικῆς πατρίδας, τὸ κοίταγμα ἢ τὴ φωνὴ τῆς κουκουβάγιας ἔχουσι γιὰ πολὺ κακὸ σημάδι νομίζουσι ὅτι προδείχνει καταστροφὴ τῶν σοδειῶν κακοκαιρίας καὶ δυστυχίας καὶ ὅτι ἀκομη εἶναι φανερὸ σημάδι τοῦ θανάτου ἢ τοῦ ἴδιου τοῦ εἶδε ἢ ζήουσι τὴν κουκουβάγια, ἢ πολὺ σκετικῶς τοῦ προσώπου. Ἔτσι ἐξηγοῦνται πολὺ ὠραῖα οἱ στίχοι :

Κι ἂν τύχουν ἐκ τὴν Ζαγορᾶν Βουργάροι εἴτε Βλάχοι
 τὸ νὰ σ' ἴδουν ἢ ἀκούσουν σε πολλὰς τὴν φωνὴν σου
 ἐκ τὴν πικριάν τους σφάζονται ὑπάγουν ν' ἀποθάνουν.

Σύμφωνα λοιπὸν μὲ ὅσα εἶπαμε παραπάνου νομίζω πὼς δὲ μπορούμε νὰ προστέσουμε στὰ πουλιὰ τοῦ «Πουλολόγου» καὶ τὰ δὺ ἐκεῖνα πὸν θέλει ὁ κ. Ἀποστολίδης.

(1) Ἐπιστημονικὸς καθορισμὸς τῶν ἐν τῷ «Πουλολόγῳ» ἀναφερομένων πτηνῶν. σελ. 14.

(Συνέχεια στ' ἄλλο φύλλο).

ΝΙΚΟΣ Α. ΒΕΗΣ

πάντ' εἰς κρωτηρίων περιπατεῖς, τὰ ξενόρια βλέπεις,
κι ἄν τύχη δικάπου, ἄτυχ', εὐὰ πύσης βελονίδα,
ἐκείνην ἔχεις, ἄτυχε, καὶ πρόγεμα καὶ δεῖπνον·
εἰ δὲ χερσίσει δυνατὰ καὶ τὰ νεγὰ παγώσουν,
90 ἀπέκαμες, κακότηχε, καὶ γίνεις κατευχίτης,
κι ἀπ' ἐκκλησιῶν εἰς ἐκκλησιῶν ὑπάγεις καὶ
[καθίζεις.
Κι' ἡ νύκτ' ἐκείνη οὐκ ἔχει τε, φορῆς, πτωχῆ,
[καὶ πίπτεις,
ἐδρίσκουν σε τὰ κοπελιά, δένουν σε μετ' ἡ δάμμα,
καὶ τὸ χωρίον γυρίζουν σε, κι ἄλλοι εἰς τὴν
[θανήν σου.
95 καὶ οὐ τολμᾶς, ὑβρίζεις με, παλαιοξεροσμένε,»
'Αθηνιώτικη παραλλαγή.
Στίχοι 120—130.
(Φύλλο τοῦ κώδικα 221α κί ε.).

120 αὐτοῖνοι οὐκ εἰσῆσαν τὴν ὄχλησιν τὴν εἶχαν·
ἢ ὄφια πάλιν ἄρχισε νὰ βροῖζῃ τὸ παῶνι :
«Παῶνι σαπροπόδαρον, Φράγχε μετ' ἡ καπίσι,
ὁμοιάζεις χήρα θλιβερῆ μετὰ τὸ μοιρολόγι·
σηκίσου. φεῦγε, μίσσουςε ἀπὸ τὸν γάμον τοῦτον,
125 ποσῶς οὐκ ἔχεις ἤδονην τὸν γάμον νὰ τιμήσῃς
μετ' ἡ φωνὴν τὴν θλιβερῆν καὶ μετ' ἡ μοιρολόγι·
οὔρε μοιρολογιστρια, εἰς λείψανα συντρέχου,
νὰ κλαίγῃς, νὰ μοιρολογᾷς καὶ νὰ σὲ διακο-
[νοῦσιν.
'Εκ τὴν χαρὰν τοῦ βασιλέως φεῦγε, μὴν οὐ-
[κῆς ἴλωσ,
130 τὰ μὴν σ' ἀκούσῃ ὁ βασιεὺς καὶ φέρεις τον
[εἰς λύπην».

Βιεννέζικη παραλλαγή. Στ. 126—131
('Εκδοσὴ Wagner σ. 183).
'Εκεῖνα οὐκ εἰσῆσαν τὴν ὄχλησιν τὴν εἶχαν,
κι' ἡ ἔφια ἀπῆρξαστο ὑβρίζειν τὸ παῶνι.
«παῶνι σαπροπόδαρον, Φράγχε μετ' ἡ καπ-
[πούτιν,
καὶ χήρα πάλιν θλιβερῆ μετὰ μοιρολογίου,
130 ἐγείρου, φέγε ἀπ' ἐδῶ ἀπὸ τὸν γάμον τοῦτον.
ποσῶς οὐκ ἔχεις ἤδονην τὸν γάμον νὰ τιμήσῃς».

'Αθηνιώτικη παραλλαγή. Στ. 221-237
(Φύλλο τοῦ κώδικα 224β κί ε.).
'Εκεῖνοι οὐκ εἰσῆσαν τὴν ὄχλησιν τὴν εἶχαν
παραγαλιτῆς ἄρχισε ἀφασιανὸν νὰ βροῖζῃ :
«'Οπου σὲ βλέπει, ἀφασιανέ, ὅτι φορεῖς τὸ
[ροῦχο,

μετ' ἡς περισσῆς τὲς ὄχρῆς, μετ' ἡ πολλὰ κομ-
[ματια,
225 κομμάτι ἔχεις κίτρινον καὶ κόκκινον καὶ μαῦρο,
καὶ γέρανον(1) καὶ πρασινον ὀξὺ τε καὶ γαλάζιο,
νὰ εἰπῆ εἶσαι ἀρχοντόπουλον ἀπὸ τοὺς εὐγενᾶδες.
ἢ ἀπὸ τὴν 'Ανατολὴν ἐκ τοὺς φουσκοματᾶδες,
ἢ ἀπὸ τὰ Βελλάγραδα ἀπὸ τοὺς σεβαστᾶδες,
230 καὶ σ' εἶσαι(2) ἐκ τὴν Μεσοφωνία καπήλισσας
[κοπέλι,
κι ἀπέθανεν ἢ μάννα σου κι ἀφήκε σε λογάρι,
κι ἀγόρασες τὸ ροῦχο αὐτὸ, φορεῖς καὶ
[καμαρώνεις,
καὶ λέγεις σεβαστοῦ παιδι εἶσαι μέσα ἐκ τὴν
[Νικαία.
Σῦκο λοιπὸν μετ' ἡ καλὸν, φεῦγε ἀπὸ τὸν γάμον,
235 μὴν ρίξουν τὸ καπάσι σου καὶ βρέξουν καὶ
[τὸ ροῦχον,
ὅτι κοπέλι ἄχρηστον, καπηλιανυδρεμένον,
ἐμεῖς οὐδὲν το χρῆζομεν νὰ κἀθεται κοντά μας».

Βιεννέζικη παραλλαγή. Στ. 262—278
('Εκδοσὴ Wagner σ. 187).
Καὶ ταῦτα οὐκ εἰσῆσαν τὴν ὄχλησιν τὴν εἶχαν,
καθὼς το καταλόγιν τους ἐκράτειεν ἀκόμη,
παραγαλιτῆς ἤρξαστο ἀφασιανὸν ὑβρίζειν,
265 καὶ λόγους ἐπεχείρησε τοιοῦτους νὰ τοῦ λέγῃ
«ὁποῦ σὲ βλέπει, ἀφασιανέ, ὅτι φορεῖς τὸ ροῦχον
αὐτὸ τὸ λέγουν αὐτοῦνιν, νᾶχη τὰς χαρὰς κομ-
[μάτια,
παρέξω νᾶχη κόκκινον καὶ πρασινον κομμάτι,
καὶ γερανὸν καὶ κίτρινον ὀξὺν καὶ τὸ γαλάζιον,
270 νὰ τοῦν [ὅτι] εἰς' ἀρχοντόπουλον ἀπὸ τοὺς
[σεβαστᾶδες,
ἢ εἶσαι ἐκ τὴν Μισοθυνητῶν κάποιας λουλιῆς
[κοπέλιν,
κι ἀπέθανεν ἢ μάννα σου κι ἀφήκεν σε λογάρι,
καὶ γόρασες τ' αὐτοῦνιν σου αὐτὸν τὸ καμα-
[ρόνεις,
καὶ λέγεις, σεβαστοῦ παιδὶν ὑπάρχεις 'κ τὴν
[Νικαίαν.
'Εγείρου γοῦν μετ' ἡ καλὸν καὶ φύγ' ἀπὸ τὴν
[μέσῃ,
μὴ ἴθιρον τὸ καπάσι σου καὶ βρέξουν τὸ
[αὐτοῦνιν σου,
ὅτι κοπέλιν ἄχρηστον καπήλισσας ὀκάποιαις,
ποσῶς οὐδὲν τὸ θέλομεν νὰ κἀθεται κοντά μας».

1) 'Ο κώδικας : γερανέο.
2) 'Ο κώδικας : σύ σε.
Μπαλλόνει ὁ ἄλλος τὰ παννιά, τὴ ράντα, τὴ ματσορα.
Κι' ἐκεῖ βαθῶς κι' ὄχι μετ' ἡ σιὰ μὲ μετ' ἡ θεία
[τέχνη
'Εκόχλαζε τὸ παιχτερό ρεταίνι πού τὸν ὄχτο
Τριγύρω τὸν ἐγλήνιαζε καὶ στὸν ἄφρο μονάχα
Τις μπουρμπουλῆδες ἔβλεπε καὶ τὰ νασήκωμά του
Σὰ φούσκωνε κι' ἄδοστρωτο νὰ κάθεται κατόπι.
Καὶ πῶς ἐγὼ μετ' ἡ προσοχὴ σὲ βᾶθος ἐκοιτοῦσα.
'Ο Δάσκαλό μου λέγοντας σὲ μετ' ἡ Καλὴ φυλάξου!
'Απὸ τὴ θέση ποῦ μετ' ἡ τράβηξε σιμά του.
Εἰς τὴ στιγμὴν ἐγύρισα, ὡσάν κι' αὐτὸν πού βλέπει
'Αργὰ τὸ πρᾶγμα ποῦ πῆρε μετ' ἡ φόβο νὰ ποφύγῃ
Καὶ πού τὸν πιάνει ἐφαρικός ὁ τρόμος, τὸν σκοτίζει
Καὶ τρέχει πίσω στρέφοντας τὸ πρόσωπο κοιτῶντας.
'Ενὰ δαιμόνιο πίσω μου ἐρχέτανε τραχῆτο
Στὸ βράχο ἀπάνου ὀλόμαυρο κι' ἀγριώτατο στὴν ὄψη
Τὶ φοβερό φαίνονταν τὸ πρόσωπό του, φρίκη!
Μὲ τὰ φτερά του ὀρθάνοιχτα κι' ἀνάλαφρο στὰ πόδια,
Στὸν ὄμο τὸν περῆσανε καὶ σηκωτὸ βαστοῦσε
'Αμαρτωλὸν πού στριμωχτὰ τὰ δυο μεριά του τοῦχε
Στὴν πλάτῃ κι' ἀπ' ἡ τίστραγάλα καλὰ τὸν κρατοῦσε.
Φαρμακονόχη! ἐφώναξε, τοῦ γεφυριοῦ μας, πᾶρε
'Ετοῦτον τὸν ἀφᾶντῃ ἐδῶ ἀπὸ τὴν 'Αγια Ζήτα
Καὶ μετ' ἡ τὴν πίσσα χῶσε τον τὶ ἐγὼ πηγάνω πάλι
Σαυτὴ τὴ γῆ ποῦχεις πολλὰ σὰν τᾶτοιο «λεπούρια.
'Εκεῖ ὄλοι τὴ συνειδηση γιὰ τὰ λεπτὰ πούλᾶνε
'Εξὸν μονάχα ἀπὸ ἕνανε πού τόνε λέν Μποντοῦρο!
Σὰν εἶπε αὐτὰ τὸν πέταξε ἐκεῖ κάτω καὶ στὸ βράχο
'Απάνου τὸ σκληρό, ταχύς ἐπῆρε δρόμο πάλι·

'Ο «Πουλολόγος» τοῦ κώδικα 701 τῆς 'Εθνομιάς
Βιβλιοθήκης τῆς 'Αθήνας.
('Η ἀρχὴ στὸν ἀριθμὸ 209).
Τώρα ἂς κοιτάξουμε ποιά πουλιά καὶ μὴ ποιῆς
διαφορῆς στὰ ὀνόματα ἀναφέρονται στὴ μιὰ καὶ
στὴν ἄλλη παραλλαγή.
Α' Πουλιὰ τῆς 'Αθηνιώτικης
παραλλαγῆς.

- 'Αγερανός, κοίταζε : γερανός.
1. 'Αετός (στίχ. 1, 199, 272, 454, 491).
—'Ασκορδυαλός, κοίταζε : Σκορδυαλός.
2. 'Αφασιανός (στίχ. 319, 222, 223, 238, 499).
3. Γέρακας (στίχ. 324, 492), Γεράκιον (στίχ. 5.
316) γερακίνα (στίχ. 408).
—Γεράκιον, κοίταζε : Γέρακας.
—Γερακίνα, κοίταζε : Γέρακας.
4. Γερανός (στίχ. 60, 61, 69, 491), Γερανός
(στίχ. 77 'Αγερανός (στίχ. 92).
5. Γλάρος (στίχ. 95, 103, 420, 497).
6. Καπκάνος (στίχ. 33, 45, 495).
7. Καρκαξᾶς (στίχ. 205, 217).
8. Κόραξ (στίχ. 277, 280, 302, 320).
9. Κίχλα (στίχ. 410).
10. Κόρακας (στίχ. 366), Κόραξ (στίχ. 389).
—Κόραξ, κοίταζε : Κόρακας.
11. Κόσσυφας (στίχ. 410, 428).
12. Κουκουβάς (στίχ. 338, 349, 351), κου-
κουβάγια (στίχ. 348).
—Λουκουβάγια, κοίταζε : κουκουβάς.
13. Κυκνέας (στίχ. 60, 69, 496).
14. Κύκνος (στίχ. 8, 9, 14, 26, 31, 496).
15. Κούπης (στίχ. 316, 492).
16. Μιλάδελφος (στίχ. 5. 408, 477, 492).
17. Νυκτερίδα (στίχ. 159, 169).
18. Ξιφτερί (στίχ. 478, 484, 486, 493), Ξι-
φιτέρ (στίχ. 5, 407).
19. 'Ορνιθα (στίχ. 320, 421, 486, 492), 'Ορνίθι
(στίχ. 205, 206).
—'Ορνίθι κοίταζε : 'Ορνιθα.
20. 'Ορτίκι (στίχ. 338, 348, 351), 'Ορτίκιον
(στίχ. 320), 'Ορτίκιον (στίχ. 493).
—'Ορτίκιον, κοίταζε : 'Ορτίκι.
—'Ορτίκιον, κοίταζε : 'Ορτίκι.
21. 'Οφία (στίχ. 121, 131, 420, 498).

ΔΑΝΤΗ

ΚΟΛΑΣΗ

Τραγουδι είκοστό πρώτο.

ΤΟΥ Α. ΠΑΔΔΗ

Από γιοφύρι παίναμε μιλόνας σὲ γιοφύρι
Γιὰ πρᾶγματα πού δὲ θὰ πῶ σ' αὐτὴ τὴν κομφῶδια
Καὶ στὴν κορφήν ἐρτάσκαμε πού μείναμε νὰ δοῦμε
Τὴν τράκλη τῆς Κακογυδιᾶς τὴν ἄλλη πού μετ' ἡ κλάμα
'Ανώφελο τὴ βρέγουμε καὶ σκοτεινὴ τὴν εἶδα.
Πῶς τὸ χειμῶνα λυώνουμε μετ' ἡ ἀρσενάλι πίσσα
Στὴ Βενετιά καὶ τὰ καλῆ καράβια κατραμώνουν
Κ' ἀντίς ἀργοὶ νὰ στάκουε τὴν ὥρα τοῦ χειμῶνα,
Ποῖς τὸ κεινούριο στὸ σκαπὶ καράβι του δουλεύει
Καὶ ποῖς καταφατίζει αὐτὸ πού στὰ πολλὰ ταξίδια
'Εγέραςε. Τὴν πλώρη ἐδῶ κερφώνουν, 'κεὶ τὴν
πρώμη.
Ποῖς τὰ κουπιὰ του κελικάει ποῖς στρίβει παλα-
[μίρια

Σὰν τὸ λυτὸ μαντρόκουρο πού κλέφτη κυνηγᾷ·
'Ο κολασμένος βούτηξε κι' ἀντίκελα ἐβγῆκε
Καὶ οἱ διαβόλοι ποῦχανε γιὰ σκίπη τὸ γιοφύρι
'Εσκουζᾶνε σ' αὐτὸν : 'Εδῶ δὲν ἔχεις νὰ φωνάξῃς
Τὸ Εἰκόνημα τὸ 'Αγιο νᾶρθῃ νὰ σὲ γλυτώσῃ,
Καὶ κολυμπᾶνε ἄλλοιῶτικα ἐδῶ παρὰ στὸ Σέρκιο
Κι' ἂν τίς δικές μας τίς νυχιές δὲν θὲς νὰ δοκίμῃσῃς
Μὴ βγαίνεις δεῖξον στὸν ἄφρο τοῦ ρεταίνισ'. Κι' ἀμέσως
Μὲ τὰ ἑκατὸ καμάκια τους τὸν κέρφωσαν καὶ τοῦπαν·
'Αν θέλεις μέσσι χέρους κρυμμένος μετ' ἡ πίσσα
Κι' ἐκεῖ δὲν θὰ σὲ βλέπουνε ἂν θέλεις νὰ σουφρώνῃς.
Δὲν κἀνουνε κι' ἄλλοιῶτικα οἱ μαγῆροι πού διατάζουν
Τὸ κρεῖας οἱ παραμάγειροι νὰ σποῦχουν ἀπὸ καζάνι
Μὲ τὰ περούνια γιὰ νὰ μετ' ἡ στὴν ἐπιφάνεια πλέει,
Καὶ λέει σὲ μένα ὁ Δάσκαλος : Σὺ κρύψου σὲ μιὰ σκίτζα
Τοῦ βράχου νὰ μὴ φανίσει, μὴ πᾶς καὶ σὲ πειράξουν·
Γιὰ μένα νὰ μὴ νοιάζεσαι κι' ἂν ὄησῃ νὰ με προσβάλλουν
Τὶ ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀμάθης σε τέτοια νταβατοῦρια
Κι' ἄλλες φορές ἐβρέθηκα καὶ ἔφρω τὴ δουλειὰ μου.
Στὴν ἄλλην ἔκρη πέρασε τοῦ γεφυριοῦ, στὸν ὄχτο
Τὸν ἔατο κι' ὅταν ἐρτάσε, τὸ μέτωπό του πῆρε
Μὲ στάση ἀποφασιστική. Μ' αὐτὴ τὴν ἴδια ἀντάκα
Πού βγαίνουσε γαυγίζοντας καὶ ριζονταί οἱ σκύλοι
Εἰς τὸ ζητιάνο πού περνάει κι' ἐκεῖνος τὸ μαγμένεο
Ποῦ γιὰ βῆθησια νὰ κρυφτῇ ζητάει σὲ κάποιο σπ τὶ
Τὸ ἴδιο κάτου ἐβγῆκανε οἱ διαβόλοι ἀπ' τὸ γιοφύρι
Καὶ τὰ καμάκια ἐστρέφανε κατὰ τοῦ Δάσκαλου μου.
Μὰ ἐκεῖνος τοὺς ἐφώναξε : Κανεῖς μὴ μετ' ἡ πηγάσσει!
Καὶ πρὶν μετ' ἡ τσιγκῆλια σας μ' ἀρπάξτε, μπροστά μου